

Rok tento byl zlášť suchý a pro krmivo nepřiznivý, neboť jen slámy se k nám dovezlo na

Tohoto roku vypršela lhůta volebního období za léta 1927-1931 a dne konaly se volby nové za velkého napětí, neboť o starostu ucházelo se 7 stran.

V zápolení tomto vyšly volby následovně:

Kandidátka č. 1: strana komun., 83 hl. a 3 m..

- " - č. 2; str. křest. sociální, 52 hl. 2.

- " - č. 3: str. Republik., 64 hl. 3 m..

- " - č. 4: str. Soc. dem., 24-"- 0 m..

- " - č. 5: str. Živnost., 19-"- 1 m..

- " - č. 6: str. Lidová, 65 hl. 3 m..

- " - č. 7: str. lid. (skup. všeob.), 84 hl. 3 m..

Při volbě starosty spojily se čísla stran:

č. 2-5-6-7 a zvolily ze středu, Ant. Novotného, ze strany lidové (skup. všeobecná č. 7.), starostou.

Při volbě náměstka spojily se strany č. 3 a 1, ještě ze svého středu zvolily, Josefa Hlaváčka, ze strany komunist. (č. 1.) náměstkem. —

Dlužno podotknouti, že na zbytek hlasů spojily se strany č. 5, 6 a 7, čímž umožnily mandát straně živnost.

Následkem všeobecné hospodářské a průmyslové krise roku předešlého setřelo se mnoho lidí i u nás bez zaměstnání, kteří se musili hlásiti u obecního úřadu, pro něž ministerstvo soc. péče vydávalo listky, znějící na částku 10 Kč., kterých pro naši obec docházelo okrouhle za 2000 Kč. měsíčně.

Enky tyto jmenovaly se „listky stravovací“ a byly rozdělovány skrze „komisi“ pro lidi sociálně slabé.

Přihlížíme-li na vliv a důsledky hospodářského rozvození, musím tuto podotknouti, že největší počet lidí u nás je odkázán na továrny a zláště odvětví kovodělného, jež v našem okrese tou dobou hojně a dobře prosperovaly. Již naše továrna na drobné zámečnictví, o níž jest zmínka na straně 5, tuto třídu dělnickou zde upoutala.

Žel však, poválečná doba a s ní radikální poměry národnostní, přivedly tuto továrnu do špatné konjunktury a v továrně, kde před válkou pracovalo přes 60 lidí, našlo zaměstnání pouze 20, kteří pracují jen 3 dny v týdnu.

Jelikož tato „kniha pamětní“ byla po zakoupení psána bez jakýchkoli „pomíček“, psal kronikář jen podle svých vlastních úsudků, opravuje datum o vydání zákona jenž jest původně schválen r. 1920.

Vedle toho bylo zde mnohé nedopatřením opomenuto, k čemuž se na této stránce ještě vrátí.

Doplňuje tímto dodatkem drobnější události, jež dlužno také v této knize znamenati, jsou to kříže v obci a kolem obce postavené:

Tak kříž u kostela jest zbudován samou obcí na přání zpovědníkovy za starostování Novotného z čísla 35 roku 1891; až do této doby stával tu kříž dřevěný.

Kříž u školy nechal postavití známý náš správce školy Fr. Hýšek z vyúčtovacích prostředků, peněz to školního výboru r. 1891. — Kříž u větrného mlýna postavili manželé Vilém a Františka Tutovičovi z čísla 4, ke cti a chvále Boží na památku vybavení se z dluhu roku 19 . Kříž tento slouží církevním obřadům při procesích v křížové dni.

Kříž na pozeští silnice k Rájei darovala Františka Hebelková č. 41, na památku zemřelého manžela roku 19, který také slouží při obřadech křížových dní. — Kříž za továrnou byl postaven rodinou Kašpárkovou z č. 87 r. 1919, na památku vrácení se z války synů Jana a Josefa. — Obrazek na kraji lesa u silnice Rájecké dala p. Rabasová, choť lesního správce na „Pálenci“ z důvodů neznámých.

Tyto některé jmenované kříže, podle mého mínění mají svoji původní myšlenku na základě nejasného podání, které se přiči čistým ideálním křesťanstvím a snad pozdější doba nám poví a objasní, z jakých pohmůtek byly tyto kříže postaveny. ?) — Zprávy tyto jsou získány na podkladě podle (druhého) nejstaršího oběna Matěje Hebelky z č. 32. —)

Kříž na „horkách“, směrem ke Sloupu postavili obec Němčická roku 1898.

Obrazek v brusně u silnice Sloupské jest na paměť, podle vyprávění nejstarších občanů, že na tom místě se ztratilo procesí poustníků.

Podle nejstarších pamětí, jel tu sedlák s kůňem ze Sloupu do Němčice zapotrovat těžce nemocného a v tomto lese koně se mu zastavily, začaly

frčet a couvat. I počkali asi 10 minut, když koně opět se dali do běhu. - Kněz pak sedlákově povídal, že šel tudy právě průvod bílých duší a ježto bylo právě ze dne Všech svatých na Dušičky o půl noci, zakládala se tato zpráva na pravdě. - Od té doby říkají v tomto lese a místě „Dušičkovy les“.

Obrázek na lípě v dědině, proti číslu 35 znamená upomínku, že na tom místě se zabil 12-letý chlapec František Polák z č. 17, který při skotačení zakopnul o kořen, svalil se a již více nevstal.

Obrázek „pod trhivkou“ směřem k Boskovicím na kraji lesa

Že i nejtěžší nemoce u nás řádily již v dobách dávných, znamená tu jeden případ cholery v roce 1855 a dále pak o 14 let později v době války 1866 od 12 srpna do 29 září 8 případů cholery.

Jak se naši předkové oblékali.)

Lidové místní kroje znamenají se ke konci 19 století:

Široký klobouk plstěný, po způsobu kardinálském, černá stuha se štrapečky na zad splývající; košile z bílého domácího plátna, vesta různobarevná, až ke krku upnutá, kabát černý, v zadu vysoko rozstřížený a těsně upnutý, žluté kůžece a vysoké boty. — Ženy nosily květovaný lipší šátek, kazajky různých barev na ramenou t. j. baňky, sukně skládané ze 6 půlek (t. j. 5 metrů na jednu sukni), štríce nazývané lastýnky. Na slavnosti nosily ještě poláštňá půlový šátek lipší, krajky zdobené a zlatem protkávané. —

Tak chodilo se ve svátek, ale jinak se velice šetrilo; ve všední dny se oblékali lidé poněkud do domácího barveného plátna (viz plátnice). — Ale už v letech 80-tých 19 století tento kroj pomalu mizel a lid se oblékal po způsobu městském.

Možno zde uvést, že i přáčky u nás kvetly. Na každé usedlosti i domku šel se len, který se v obecním domě asi 200 kroků od dědiny vzdáleném zpracovával. Odtud jméno „pazderna“.

Při přáostkách se svítvalo většinou ještě loučem, při tom se četlo, o hasťmanech a strašidlách vyprávělo; (viz rybník na severním směrem ke Žďáru).

O muzikách se svítvalo svíčkami.

Loučem se svítvalo a to z důvodů šetrných až do války pražské r. 1866.

Zvyky a pověry, které částečně na konci 19. stol. byly, že lid před 1 květnem navěčer kropil svěcenou vodou světnice a své budovy, jakož i stáje, aby zlý duch (čarodějnice) neměl moci; za rámy obrazů a oken věsili orotkové stonky, jakožto věrnou památku; (podle legendy o sv. Filipovi a Jakubovi).

O Velikonocích posvěcené „kočičky“ nebo tis zapichávají před „křížovými dny“ na podzimní osení, aby Pán Bůh inodu chleba požehnal. Zvyk tento se však zachovává až dosud.

Starodávné zvyky, jako mrskut a koledy o Velikonocích, jakož i o Vánocích zachovávají se u nás až podnes.

Až do války světové odbývaly se tu t. zv. „ostatky“. Mladí mužové převlékali se do

různých maškarních úborů, po oběi divně povy-
ky i s hudbou tropili; slaninu, maso, vejce a
zvláště koblihy po domech sbírali (dostávali)
a pak společně se rozdělili, hudbu vyplatili,
která pak potrvála 3 dni.

O hodech, t. zv. „císařských“ třetí neděli říjno-
vu dávala svobodná děvčata svým mláden-
cům opentlené rozmarýny za klobouk, aby
při muzice (která také po tři dny trvala) s
nimi tancovali. — Jak o „hodech“ tak o „ostat-
cích“ bývali tu starci a stárkové I, II, III, kteří
tyto zábavy řídili. Děvuchy po celý rok u
zábav žádné vstupné neplatily, pouze o os-
tatech se „vyplácely“.

Nejstarší rody s Němčicích.

Z nejstarších rodů jsou tu četrtláníci, kteří
rodný dům až dodnes pod jedním jménem
drží jsou:

Rod Prokopů č. 12, od počátku 18 století a
rod Kalů č. 15; od polovice 18 stol.

Podle podání rolníka Jana Prokopa z č. 11
bylo s Němčicích kolem roku 1700 7 podsed-
ků, 18 četrtláníků; dnes však, t. j. počátku
20-tého stol., pouze 20 rolníků od 25–50 měr
polí.

Lét polnických usedlostí jest rozparcelováno, mezi domkáře rozprodáno.

Podle vyprávění nejstaršího občana Jana Kašpárka z č. 70, jakožto dělníka při kopání a dolování železné rudy označuje se poslední šachta na hranici polních parcel, nynějších sousedů Novotného z č. 35 a Svěráka z č. d. 21 na Skalce, severně od myslivny.

Do šachty slézalo se po žebřích, kde v hloubce asi 20-30 m byla prostora s podobě jeskyně, která byla naplněna vodou a ježto voda s prací překážela, vytahovala se (dampmašinou) parním strojem.

Na místě, kde stávala t. zv. „Hájgrova“ (do r. 1898) u cesty na skalku konala se roku 1858 velká slavnost o sv. Barbore. Každý rok pak konala se mše sv. za účasti havířů s plně parádě.

Bílá hlína se dolovala u luže. (viz Vlastivědu str. 3).

Prodloužení kostela se stalo (podle těchto nejstaršího občana z č. 70), když hrabě z Boskovic byl nemocen a p. hraběnka jela na pouť do Křtin, prositi za jeho uzdravení. — Cestou zpět pak přišel ji už manžel zadržat naproti a na tomto místě, kde se sešli, na památku tohoto uzdravení a setkání s Němci, nechali kapli přestavěti v nynější svou podobu. Letopočet není až dosud znám.

Oltář, který dnes stojí na západní straně, stával původně na východní a když jednou při bouři udeřil do něho blesk, byl přenesen na dnešní stranu západní. (Podle vyprávění tohoto občana, jak on to sám od svých rodičů slyšel.)

Zvláštní zjev se u nás zachoval o Božím Těle: Jelikož naše pouť jest původně na sv. Mikuláše, jemuž je náš filiální chrám zasvěcen (t. j. v době adventní), odvíjí se tato slavnost okázalým způsobem na Boží Tělo, které je u nás vždy v neděli.

Jako obyčejně, plno družiček, havičský sbor a jiné katol. spolky těší se na ma-

lebný průvod dolní části ředinou, kde vše je jak také náleží nejlépe učištěno. Odpoledne pak po sv. požehnání odbývá se taneční zábava; je-li hezké počasí, tedy zahradní zábava. Tato slavnost bývá obvykle mnoho lidí z okolních vesnic přítomno. Lid náš už namnoze této slavnosti přizval pout a dlužno říci, že máme dvoje pořízení.

O Hulíně v němčích dne 23 října 1935.

V prostém tomto podpisu skrývá se nám zvučné jméno našeho krajana, který při návštěvě své rodné vlasti a svých příbuzných v Boskovicích, navštívil i naši obec Němčice.

Narodil se dne 22 října 1883 v Boskovicích, jako syn obchodníka s knihami. Již v mládí vstoupil do akademie krásných umění. Maloval mnoho obrazů přírody, jakož i náš starý kostelík —. Cestoval po evropském západě i východu a vystavuje od r. 1909, v poslední době na československých výstavách Mánesových, s nimiž vystavoval také v Bruselu, jako malíř krásného umění. Nyní žije ve Francii v Aptě u Paříže.

Hospodářské rozvození obce a živnosti :

Silnice směrem k Rájei byla stavěna roku 1900. Největší zájem na vybudování této silnice měla naše továrna (Vine. Hebelka) a obec sama nesla náklad až k lesu, na nějž pasedla první dávka z piva, která toho roku činila 1 krejcar z litru.

Roku 1920, po válce světové, za starostování říd. nč. Vine. Fučíka (jakožto sládky dělnické), byla silnice za továrnou směrem k Ludikovu vysazena ovocnými stromky, poněkud třesněmi, což bylo chvalyhodné.

Během roku 1920-1930 bylo postaveno 14 nových domků na něž se nevztahuje žádná daň pro obec plynoucí. Mnoho domů opraveno, což skýtá skutku malebnější vzhled a úpravu naší horské obce.

Hasičské skladiště opravené roku 1928 jest více chloubou našeho hasič. sboru, ale svým rozšířením poškodilo celkový vzhled našeho památného a svým starším historického kostela tím, že je výšeno k okresní silnici a tím více kryje portál ze strany jižní, kde dobře naši předkové toto místo volili, a dnes však se kostel ztrácí z pohledu cestujícího a vystrádává před očima teprve krátce vzeplý, mezi střechami zastřený.

Roku 1925 otevřel stolařskou dílnu na nové domě č. 118 Jan Kašpárek. (nikoliv však autor této knihy).

Roku 1926 opravil domek a otevřel živnost krejčovskou Vincenc Chlup č. 74.

R. 1929 koupil dům (od rodiny Novotných) č. 16 a založil živnost řeznickou Alois Cihlář.

R. 1929 koupil domek (od rod. Hebelkových) č. 67 a otevřel tu dílnu stolařskou Ant. Blaha.

R. 1929 opravil svůj domek č. 17 a založil tu první dílnu pekařskou a obchod Josef Polák. Téhož roku postavil dům a otevřel živnost kovářskou František Hebelka č. 122.

Roku 1930 vystavěl dílnu na zámečnictví, slevárnu mosaze a brusárnu, jakož i niklovnu Emanuel Škvářil. — Za nějaký rok připojil se a stroji dílnu opatřil Josef Exler.

Dnes však nese tato firma jméno Exler a Škvářil, která přes těžké hospodářské poměry se rozmáhá a zaměstnává 26 dělníků.

Abych se o tomto zakladateli Em. Škvářilovi rozpísal, musím prozraditi, že byl to člověk prozíravý, otec 7 dětí, z nichž nejstaršímu Vladimírovi zářezem odkázal.

Byl to muž různé povahy a jeden z nejstar-

šich organizátorů dělnické třídy z prvních dob politické činnosti jež počátkem 19 století se s naší obcí objevila. Poslední dobou však zvažněl a již r. 1934 zemřel, jeza pochovánu na zdejších hřbitově ve starší roků.

Živnosti zaniklé:

Roku následkem úmrtí truhlářského mistra Ant. Kašpárka, zanikla tato živnost na domě č. 49.

R. 1922 zanikla živnost řeznická na č. 14.

R. 1930 zanikla tu živnost pletařská na č. 23.

Továrnu na galanterii zámečnickou, založenou p. Vinc. Hebelkou, † r. 1890 viz stranu 5) přerazal ve zmenšeném provozu p. Ing. Aug. Petz (takto pět původního zakladatele) roku 1931 a zaměstnával průměrně 25 dělníků.

Živnosti a obchody s obcí v letech

1920-1935:

2 koláři, 1 kovář, 1 řezník, 1 obuvník, 3 stoláři, 1 krejčí, 1 pekař, 2 hostince, 2 továrny na zámečnickou a plevářnu, 2 obchody a „Kráčejmnost Víela“ a větrný mlýn.

Rok 1932 ješť znamenán s hlediska hospodářského úrodný. Následkem dlouhé zimy naše oziminy a poláště žito, které po mnoholetí vynmržalo, aneb vyhybnulo, vydařilo se tohoto roku s míře nadprůměrné.

Věde těchto přírodních let dlužno zejména nati, že mnozí hospodáři používají prášků, t. p. umělých hnojiv, jak na pole, tak i na luka a proto nutno přičísti těmto „práškům“ jistý úspěch na přezimování, jakož i na prono vůbec.

Vzhledem k našemu dronému podnebí uplatňují se tato hnojiva čím dál tím více a možno pozorovati, že mají na naši půdu určitý vliv.

Žito tohoto roku dalo průměr. 6-7 měrie, 3q z jedné měry čistého zrna, ale pšenice postihla t. p. černá rez a to jen u některých druhů. Cena se znamenala velmi nízká:

Žito za 1q 90 Kč pšenice 120 ječmen 60 oves 55 Kč.

Neutěšenými poměry hospodářskými a přírodnými trpí naše obec selkou nezaměstnaností. — Tak v podzimu a v zimě t. p. hlásilo se na inadě 60 osob žadatelů rodin, pro něž docházelo až za 2000 Kč listků měsíčně.

Lid tímto listkům přizval název „žebračenký“. Obecní úřad snažil se tímto nezaměstnaným vyjít částečně vstříc, podnikl žádoucí regulační práce s první a nejstarší ulicí nad horním rybníkem a platil jednomu každému 2 Kč. na hodinu. Celkový náklad na toto odvodnění činil 8000 Kč.

Zima z roku 1932-1933 byla mírná, s počátku zláště mlhavá, takže od 10 prosince až do 25 února panovaly husté mlhy, které natropily mnoho škod na ovoce stromů, našich okrasných lipách a nejvíce na lesích.

Jinovatka, která se následkem těchto mlh tvořila, namrzla na našich horách na 20-25 cm ledu, čímž utrpělo velké škody i elektrické vedení. Škody na lesních kulturách jdou do milionů a my stopy této zimy budeme spatřovati ještě dlouhá léta ----

Jaro 1933 bylo velice suché a mrazivé. Slunko už na konci března vylooudilo mnohé hospodáře do polí (což je příznak u nás velice divný) a domkaři předať zorať oves 20/III, ječmen 27/III a brambory už 28 března. V dubnu pak šli všichni, ale pro mrazy nemohlo žno vyřádit a tak se stalo, že obilí 4 týdnů zaseté, vůbec nevzklíčilo. Ještě s červnu se objevovaly mrazíky, což hospodářům těžkou hlavu činilo.

Celkový rok 1933 byl suchý a studený, na pšenici však úrodný; v dobrych půdách a při práci dala 1 mra 7-8 měsic čistého zrna. Jařiny ale zasehly a brambory pošpatněly, na některých místech zkameněly a vůbec nevykličily.

Ceny obilnin se snížily na nejnižší stupeň a v důsledku hospodářských otřesů se prodávalo: pšenice 120 Kč., žito 90, ječmen 60, oves 55-60 Kč. za 1 q., brambory 25-30, sláma 20 Kč.

Následkem několika suchých let zahnízдили se do orné půdy, namnoze do řepníků t. zt. drátoři, kteří na mnohých místech se řádili a zlásti na našich bílých řepách mnoho škod nadělali. — (Jou to malí bílí červíci 2-5 mm dlouzí a usazují se na kořenech.)

Tohoto roku čidil se rybník za školou.

Poněvadž i obec sama se seita se finanční tísni, přikročilo se roku tohoto k prodeji trávy na cestách obecních parcel a to způsobem veřejné dražby.

Vzhledem, že nezaměstnanost dělnictva trvá i v letních měsících, byli povinni ti to za stravovací lístky pro obec pracovat. Tak upravovaly se cesty, čidil se rybník a konečně na popud školní rady

(říd. učitel Lychra) bylo přizváno za horním rybníkem hřiště, jež má sloužiti školním dětem v tělocviku, jakož i za místo ke hrám a zábavám v letních měsících.

Podle mého prostého mínění zůstává nám toto hřiště shlívou upomínkou na zlé doby, kdy stát, t. zv. „žebračanky“ nezaměstnaným poskytoval. — Léta Páně 1933.

Všeobecná hospodářská krise (snižovací doba), která se znamená od roku 1930, přináší našim lidem těžké a trpké strádání, jež je denně slyšeti zvláště ve stavech rolnických, jakož i živnostenských a tím více v dělnických.

Doba tato jest pro střední stavy nadmíru vážná, neboť u hospodářů zvláště mladých je těžko se vypláceti. — Tak mnohé dány byly vymáhány „exekučně“ a často docházelo i k soudnímu řízení. Kdoždy bylo viděti až 30 „dražebních ediktů“ listin to, jimiž se zabavuje vůz, jabovce, koza, skříň, hodiny a podobně. Obecni tabule ani nestačila a lid se pro to už nehanbil, ba dokonce se ani tohoto všeho nevšímal, neboť věc ta se stala všedním zjevem.

Tak důžno raznamenati ceny hospodářských produktů vztáhnout i na dobytek a výdělek před ~~10~~ 7 lety, t. j. doba porovnávací a rok 1933.

Tehdy pšenice a žito bylo za 250-300 Kč., ječmen a oves 200; maslo 20-30/kg, vejce 150-2 Kč (za kus), a t. d. — Dobytek hovězí v těch letech šel do tisíců; kráva stála 3000-5000 Kč., tele 800-900, kůň průměrně 6-10 tisíc Kč.

Dělník vydělal před 7 lety 200-300, při nejmenším 100 Kč. týdně za 48 pracovních hodin.

Při tomto rozpětí cen, cítil se lid náš ještě spokojen, ale léta 1930-1933 stávají se v těchto otázkách nepříjemnou skutečností, neboť, přihlížíme-li k cenám a výdělkům před 7 lety, stává se dnešní doba proto povážlivou.

Pšenice stojí 120 Kč., žito 80-90, ječmen 60, oves 55-60 Kč. za q.; maslo 10-12 Kč. za kg, 1 vejce 40 halířů.

Pěkný kůň 3000 Kč., kráva 2000-2500 Kč. průměr 1000 Kč., tele 3 Kč. za 1 kg.

Mzda dělníková je snížena o celých 80%; některé odbory si však ceny svoje udržely

a to dlužno přičísti jejich odborovým organizacím, které se těžko bránily svým zaměstnavatelům prostřednictvím t. j. závodních výborů."

Přesto však závodní výbory (podotýkáme, že tyto "závodní výbory" stojí jen ve větších továrnách a podnicích) musí se dohodovati se zaměstnavateli a jejich dělnictvo strátilo jen 30% svoji poválečné mzdy a to jen se selkých městech.

Jinak na vesnicích a poláště u nás pracují za nízké ceny, hospodářským cenám přiměřeným.

Odborově organizovaným dělníkům dostává se skrze odborové svazy podle zákona a třídy, na něž si dělník platí určité podpory, nemají však v tomto případě už nároku na stravovací lístky.

Pokud jsou u této nemilé stránky, zastavují se a znamenám, že na obci ustanovená stravovací komise, která lístky přiděluje, prováděná mnohdy těžké boje, neboť se naskytli i lidé zlí a závistiví a jeden druhému nepřeje; stěžují si a žalují k těmto komisím, z čehož mnohdy hněvy nastávají.

Všeobecné mínění však nasvědčuje, že tento zákon mnoho pla jen natropil, neboť i u nás se sociální otázka těžko řeší...

Po stránce kulturní stojí i naše obec na své úrovni.

Tak obecní knihovna se počítá od roku 1919. a má konceu r. 1933, 365 svazků.

Knihovna „Jednoty Orla“ čítá 300 sv., má své jevišťe dostatečně vybavené na němž sehraje průměrně 3 divadla ročně.

Vedle podniků Orelských, jsou zde i činnosti místní hasiči, kteří na popud řídícího učitele obvykle 2 divadla za rok odehrají, se prospěch svojí pokladny.

Dále pak tu čile prosperuje „Jednota Proletářské Tělovýchovy“ (komunisté), která na svém vlastním jevišťi sehraje průměrně 4 divadelní představení ročně.

Kromě toho jest u nás i několik jedinců, kteří mají svoje vlastní knihovničky.

Podle počítání lidu dne 2 prosince 1930 bylo u nás napočteno 664 obyvatel přítomných, vedle 25 nepřítomných, kteří tou dobou dleli mimo obec za svým povoláním. Čísel pop. domů čítá se v Němčicích 137, z nichž jest podle stavu zaměstnání průměrně: 55% domkářů, z nichž mnoho ještě jest zaměstnáno v různých továrnách, ponejvíce kovodělných.

15 % polníků, 15% dělníků, 10% živnostníků a 5% podnájemníků; 2 lesní hajný, 3 učitelé, 1 továrník a 1 deputátník.

Děchmi, t. j. celých 100% národnosti české, náboženství římsko-katolického, pouze 3 duše náb. církve čol. a 2 bez vyznání.

Vedle těchto zaměstnání rozšířilo se u nás, zvláště v posledních letech včelařství a dlužno zaznamenati 7 chovatelů včelstva a to: Blaha Fr., Blaha Ant., Blaha Karel (bratři), Kala Josef, Němec Ant., Kašpárek Jan a Polák Rudolf. — Výsledky jsou sice neuspokojivé, ale v posledních letech přece se jen objevují lepší snůšky.

Učitelé: Řídící uč. Rudolf Sychra, který k nám přišel r. 1927 z Molenburku, pobyl tu celých 9 let; zabýval se vedle svého povolání nejprve hospodářstvím. Pod přísným učením budil respekt u svých žáků a k lidem se choval zcela obvykle. Byl dobrým včelařem od něhož se mnozí ~~muž~~ ^{rodové} dověděli. Svým sklonem k hospodářství přidal tu novou školku a svou zahradu v nejlepším stavu udržoval; sečr, jako střelce na čekanou chodíval.

U sboru dobrov. hasičů zaujímal místo zed-
lavatele a konečně jako politik byl jedním z
prvních vůdců strany republikánské u nás.
Nevíme, jaké snahy ještě s sebou skrýval, ale
při svém rozloučení bylo mu čísta z duše, že
chtěl by se opět do Němcie zase vrátiti ...

Učitelé liter., kteří se za dobu jeho u nás
systřídali jsou :

Filouš Leopold, Farlik Emerich, Tomášková
Oldřiška, Jemelková Marie, Hečera Vladimír,
Rampulová Marie, Opatřil Stanislav, Fm-
ka František, Kalášová Marie.

Učitelky žens. ruč. prací :

Křenová Ludmila, Moráňová Anna, Bein-
hauerová Milada.

Maturitní zkoušky ze středních škol a
učitelského ústavu z naší obce složili :

Matuška Vincenc, učitel učit. ústav,

Novotný František, učitel ~ " ~

Dobrášek Alois, reálné gymnasium Bos-
kovice, Hebelka František, reál. gymna-
sium Boskovice, Koupný Ladislav, učí-
tel, r. gymn. Boskovice.

Zima, která se roku 1934 dostavila až teprve v lednu t. j. 5-tého ledna 1935 věstila, že bude úrodný rok.

Až do tohoto dne byla tráva zelená, svě-
ží, obilí hustě zobnožilo, když teprve 6 ledna
padal sníh.

S hlediska hospodářského byl tento rok pří-
měrný; poenice postihla t. r. černá rez.

U bílého druhu však nikoli.

Podzim tohoto roku byl opět suchý, na bram-
bory úrodný.

Obilní ceny se jevily sžhledem k nastáva-
jícímu monopolu již pevnější roku předešlého.
Dne 7 prosince při povozu dříví, chtěje odbr-
zdit, spadl neopatrnosti s vozu pod kola a
byl usmrcen rolník Ant. Krahulec z Rájce;
jako upomínku na tomto místě (pod obecni-
cí) sěnovala jeho rodina obrázek a lipu.

Rok 1935:

Následkem opozděné zimy roku předešlého by-
lo jaro velice chladné, takže ještě v květnu cho-
dily mrazy. Rok tento byl opět suchý, ale na
ořiny úrodný. Jařiny i okopaniny zaschly
a na lukách se 70% se otava sice nekosila.

Ceny obilnin byly již t. r. stanoveny obilním monopolem:

pšenice 160.-, žito 120.-, ječmen 110.-, oves 100.- Kč. za 1 q.

Dne 12 dubna t. r. následkem nervové nemoci se utopila v dole (rybníčku na humně) výměnkářka Nepomucena Prokopová z č. 11.

Volby do poslanecké sněmovny a senátu, jež se t. r. konaly (19 května) vyzněly u nás následovně:

Republikáni sněmovna	71.	senát	70 hlasů,
Sociální demokraté	41.	— " —	34 — " —
Národní socialisté	19.	— " —	14 — " —
Komunisté	76.	— " —	59 — " —
Lidovci	113.	— " —	106 — " —
Životníci	11.	— " —	11 — " —
Fasisté	38.	— " —	36 — " —
Nár. sjednocení	8.	— " —	6 — " —

© týden později byly provedeny volby do okresu a zemského zastupitelstva následovně:

hlasů:	republ.:	soc. dem.:	nár. soc.:	kom.:	lid.:	živn.:
okres:	56	34	15	64	105	11
země:	54	31	14	65	105	15
okres:	43	23	3	6	—	—
země:	41	30	—	4	1	—
	kř. soc.:	fasist.:	domkár.:	nár. sj.:	sd. něm.:	

Živnost pekařská, teprve v. 1929 založená již tento rok nepekla. Velké přetížení a následkem opravy domu ocitla se v soudní dražbě, již koupil Vladimír Dyčka, pekař z Ujezda u Boskovic.

Tohoto roku byla naše obec postižena epidemií, záškrtu, jemuž podlehlý 4 děti ve věku 5-14 let.

Opatřnost lékařská hned v pároděch těchto nemocem četila tím, že každý takový případ nechala hned dopravit do nemocnice v Brně. Točkování proti záškrtu bylo hromadné, avšak dobrovolně provedeno u 67 dětí na vlastní režie za osobu.

V důsledku všeobecné tísně hospodářské (viz nezaměstnanost) jest dlužno poznamenati, že na polích, jakož i v chalupách jsou nemírné krádeže. Tak ztrácejí se po většině hlávkové řepy, seno, mák, jakož i zelenina. V několika domech navštívili a odcizili neznámí floději ponejvíce slepice, selátko a různé jiné věci. Všeobecně se soudí, že jsou to floději místní. Žijí tyto jsou dokladem obecného nedostátku práce, ne-li peněz...

Rok 1936 :

Hospodářský byl rok tento o počátku suchý, ale červen a celé léto, jakož i podzim deštivý; celkem byl to rok mokrý a na píci bohatý, zato však obilí bylo těžko suché sklidiť.

Pšenice, tolik slibná následkem velkých deštů a 80% úplně polehla a v době žni se kosila obyčejnou travnou kosou.

Téměř všechno obilí bylo porostlé a namnoze i z klasů stojatých bylo viděti, kterak jsou kličí. Následkem tohoto mokrého roku ani mlynáři pěkné mouky neměli a hospodynám bylo nejhůře, neboť pěkného chleba nebylo možno upéci.

Nejvíce postiženy byly oziminy. Žito, z 1 míny pole dalo dobrého zrna průměrně $1\frac{1}{2}$ q, často jen 1 q.

Že slámy bylo hojnost, je samozřejmé, neboť za každou stodolou stál ještě stoh.

Ceny obilí přes tuto katastrofu byly sníženy. Tak pšenice klesla na q o 20 Kč, žito o 25-30 Kč.

Povětrnostní zjevy, které poslední 2 roky bylo pozorovati jsou, že i zima byla natolik mírná, bez sněhu, neb dne 9 ledna 1936 bylo viděti hospodáře na polích sádivati hruš a podobně.

I na lukách se dalo volně pracovat, což bylo brzké a přišlo teplé jaro. Již 10 března rolník Škotrak první vykročil za pluhem. Zato však v červnu, (jak je o počátku uvedeno) na pondělí Svatojdušův dalo se do deště, který pak přivodil studené větry, je lid se oblekal jako v mírné zimě.

Roku tohoto došlo k revizi obecního hospodářství, kde po nálezu okresního revidenta z Boskovic stala se tato rozvířená revize aktuální a snad s rozkazu? , či s nutností řádáno veřejné přdražení obecních polí.

Vzhledem k této situaci zvýšila obecú rada patřimní přdražení obecních parcel z 20- na 35 Kč z jedné míry a to s dobou platnosti jen do konce roku 1936. - Podle vyhlášky na úřední tabuli měla být tato hranice překročena již 1 ledna r. 1937 opět o 5 Kč a mělo se tudíž v příštím roce platiti z 1 měrice obec. polí 40 Kč ..

Než však rozvířená nálada se stupňovala a ještě téhož roku 1936 byla vyhlášena obecú veřejná dražba.

Slovo toto vzbudilo u mnohých občanů velké pobouření, jakož i obavy a napětí, neboť těžko bylo mnohdy i těch 25 Kč. sehnati ---.